

Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik
Midtgrønlands Gymnasiale Skole

Eksamensspørgsmål
Samfundsfag C-niveau
Juni 2016

Økonomi

Spørgsmål:

- 1) Redegør kort for økonomiske mål og økonomiske politikker
- 2) Undersøg bilag 1 og 2 ved inddragelse af de økonomiske mål og økonomiske politikker
- 3) Diskutér udfordringer og muligheder for Grønlands økonomi. Inddrag bilag 3

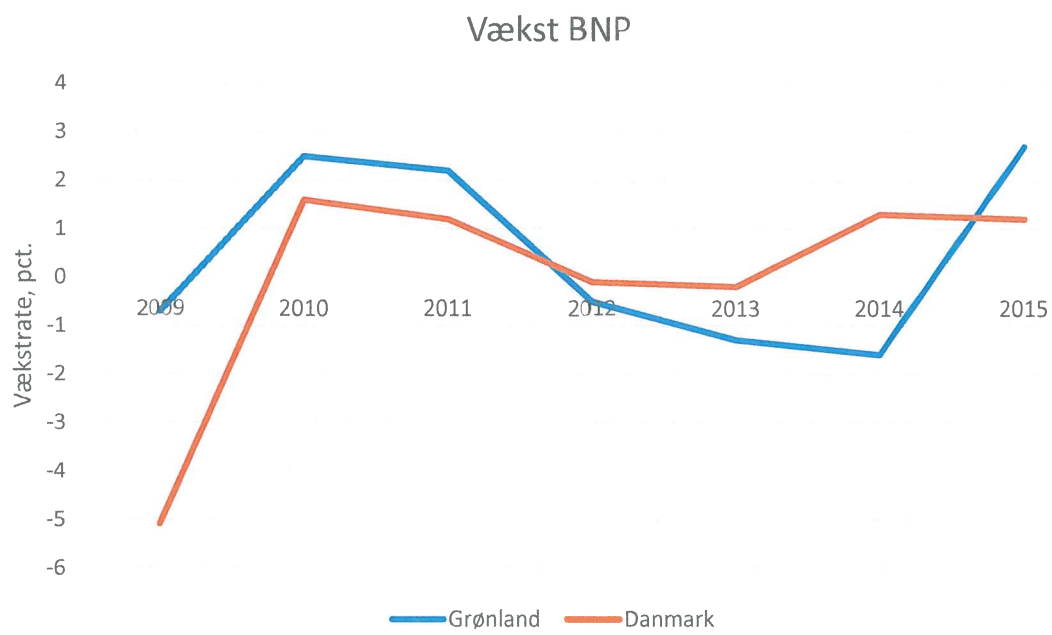
Bilag 1) Vækst-statistik, konjunktur, BNP, Kilde: Naalakkersuisuts Politisk-Økonomisk Beretning 2016 og Danmarks Statistik

Bilag 2) Sara K. Jakobsen, Jens Thorin: "Randi: færre penge til velfærd", www.knr.gl, 1. juni 2016

Bilag 3) Ortu Mørch Olsen & Niels Krogh Søndergaard: "Uranhøring præget af splittelse i grønlandsk politik", Sermitsiaq.ag 16. marts 2016, <http://sermitsiaq.ag/uranhoering-praeget-splittelse-i-groenlandsk-politik> (uddrag)

Ord:

Reviderede: ændrede

Kilde: Naalakkersuisuts Politisk-Økonomisk Beretning 2016 og Danmarks Statistik

<http://knr.gl/da/nyheder/randi-f%C3%A6rre-penge-til-velf%C3%A6rd>

Randi: Færre penge til velfærd

1. juni 2016 · af [Sara K. Jakobsen](#), [Jens Thorin](#)

Naalakkersuisut har til denne forårssamling valgt at fokusere på økonomisk holdbarhed og vækst.

Naalakkersuisoq for finanser fremlagde her til eftermiddag sin politisk økonomiske beretning. Den skal efter loven redegøre for økonomi- og aktivitetsudviklingen, på et eller flere centrale udgifts- og indtægtsområder.

Som KNR fortalte i går, skal færre forsøge flere i fremtiden. Og der skal derfor reformer til på en række centrale områder.

- Der skal nu og i de kommende år træffes nogle vanskelige politiske valg, foretages skarpe prioriteringer, skriver Randi Vestergaard Evaldsen i sin forelæggelse.

10

En stor gruppe af unge er ikke kommet direkte videre i uddannelse efter folkeskolen.

Fokus vil derfor være på at forbedre grundskolen og at flere får en erhvervskompetencegivende uddannelse.

15 - Dette er en national opgave af højeste prioritet, konstaterer Randi Vestergaard Evaldsen.

Et andet fokusområde er en større og stærkere privat sektor.

Der skal gang i flere bærende erhverv til at sikre en mere balanceret udvikling i landet og samtidig mindske risikoen for store udsving i beskæftigelsen og i den økonomiske aktivitet.

20

Og så skal politikkerne passe på, at den offentlige sektor ikke vokser.

- I en fremtid hvor færre skal forsørge flere, er det nødvendigt, at den offentlige sektor ikke vokser, men tværtimod bliver mere effektiv, skriver naalakkersuisoq.

25 Der skal bruges færre penge til velfærdsydelse, eksempelvis på pensioner og arbejdsmarkedsydelse. Men det er ikke nødvendigvis det samme som at sige mindre pensioner eller arbejdsydelse.

Dels betyder den reviderede pensionslov færre pensionister, da man bliver pensionist senere, og dels skal reformer sikre flere i arbejde.

30 Fremtidige reformer skal nemlig understøtte vækst i den private sektor og give et godt investeringsklima, hvad enten det drejer sig om investeringer fra den enkelte borger, det private erhvervsliv eller udefra.

Og så skal et beskæftigelsesfradrag gøre det mere attraktivt for den enkelte borger at tage et arbejde.

Randi: Innuttaasunut ikiorsiissutit ikilineqassapput

Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut aningaasaqarnermut naalakkersuisup Randi Vestergaard Evaldsenip ualeq manna saqqummiuppaa.

Aningaasaqarnikkut nappassinissamut siuariartortitsinissamullu pilersaarut ukiaanerani ataatsimiittoqarnerani saqqummiinneqassaaq.

Ippassaq oqaatigeriikkatsituut, sulisinnaasut ikiliartorput pilersugassallu amerliartorlutik. Taamaammatt suliaasaqarfinni qitiusunni aaqjissuusseqinnerit pisariaqarluinnartut, aningaasaqarnermut naalakkersuisoq isumaqarpoq.

- Maannakkut ukiumilu aggersuni politikkikkut aalajangiussassat ajornakusoortut aalajangiunneqassapput. Pingaarnersuiisoqassaaq imaannaanngitsunik, aammalu iluarsaaqqinnermik sulii amerlanernik, piviusuni atuussinnaasunik naammassinittitoqassalluni, Randi Vestergaard Evaldsen pilersaarunni pillugu taama allappoq.

Inuusuttorpassuit meeqqat atuarfianni atuarunnaareeraangamik ilinniaqqinnitsoortarput.

Atuarfiullu tunngaviusup pitsamngorsarnissaa, amerlanerillu inuusuttissarsiummut piginnaalersitsisumik ilinnagaqalernissaat Naalakkersuisut anguniarpaat.

- Tassaavoq pingaarnerpaatillugu nunami namminerimi suliaassarisaq, naalakkersuisoq allappoq.

Suliaqarfii namminersortut nukitunerulersinnissaat aamma sammianiarneqarpoq.

Taamaattumik nunami oqimaagaqtigiinnerusumik ineriartortitsineq qularnaarniarlugu inuusuttissarsitiutini napatitsisuni amerlanerni ingerlatsisoqalissaaq, tamannalu ilutigalugu suliffeqartitsinerimi aningaasaqarnikkullu suliarisani annertuunik nikeriartarnermut aarleqqutaasumik annikillisaasoqassaaq.

Pisortaqqarfii alliartaqqissannngitsut

- Sulisinnaasut ikiliartortut amerliartortunik pilersuisussaatiillugit, pisortani suliaqarfik alliartortinnagu paarlattuanik naammassisaqarluarnerusalernissaa pisariaqarpoq, naalakkersuisoq allappoq.

Innuttaasunut ikiorsiissutit ikilineqassapput, soorlu assersuutigalugu utoqqalineriassanut sulisoqarnermilu aningaasartuutitut atorneqartartut annikillillugit.

Utoqqalineriassalli sulisoqarnermullu aningaasartuutit tiguneqartartut uani pineqanngillat.

Utoqqalinerianummi aaqjissuusseqqinnerup kingorna utoqqalinerisallit ikilippata sulisartut amerlanerulersinnissaat qulakkeerneqassaaq.

Siuarsaanerimi namminersortut siunissami tapersuisissapput, innuttaasut ataasiakkaat, namminersuutigalugu inuusuttissarsiorlutit imaluunniit avataaniit aningaasaliisartut peqatigalugit.

Kiisalu akileraartarnermi ilanngaat suliffeqarnissamut kajungernerulerersitsissaaq.

Uranhøring præget af splittelse i grønlandsk politik

Folketinget holdt onsdag en høring om mulig udvinding af radioaktive stoffer i Sydgrønland

(...) Uranhøringen bød i dag på et bredt fremmøde af eksperter og parter. Med i panelet var også Marianne Paviassen fra foreningen Urani Naamik. Hun præsenterede mange kritiske punkter omkring Kvanefjeldsminen og fik meget taletid.

5 Efterfølgende fremlagde miljøforeningen Avataq også en udførlig kritik af de Sydgrønlandske mineplaner, og en tysk kritisk miljøekspert, Gerhard Schmidt, leverede et oplæg, som også pegede på de miljørisici der kan være ved at bygge en radioaktiv mine.

Anthøn Frederiksen fra Partii Naleraq var også til stede, og han forsøgte at få svar på, om der kan tænkes at komme en forurening, som vil påvirke fisk og fangst dyr.

De mange miljøbekymringer fik Aleqa Hammond (S) op af stolen.

10

- Detteher drejer sig ikke om, hvorvidt folk bliver syge eller ej. Detteher drejer sig heller ikke om, om man gør tingene ordentligt eller ej. Dette handler om, at befolkningen ønsker at være selvstændig, hvad angår et økonomisk bæredygtigt samfund, sagde Hammond ordret i høringsdebatten (...)

15